

DÍSZDOKTOR-AVATÁS

ERDŐ Péter

DICSÉRŐ BESZÉD PROF. URBANO NAVARRETE SJ DÍSZDOKTORRÁ AVATÁSA ALKALMÁBÓL

URBANO NAVARRETE, nemzetközi hírű kánonjogász professzor közelgő 80. születésnapja, amelyet e tudományszak művelői nemsokára világszerte meg fognak ünnepelni, a mi Pázmány Péterről elnevezett Katolikus Egyetemünk számára is lehetőséget ad, hogy mind tudományos, mind pedig emberi műve iránt érzett nagyrabecsülésünket kifejezzük. Nagy öröm számunkra, hogy a legnagyobb tiszteletet jelentő fokozatot, amellyel a tudományegyetemek az arra leginkább méltó tudósokat meg szokták tisztelni, ezen ünnepi ülés keretében Főtisztelendő Urbano Navarrete atyának adományozhatjuk. Mivel pedig érde-meinek méltó ismertetését azok nagy száma nem teszi lehetővé, legyen szabad egyfelől számos és egyenként is nagy jelentőségű írását átfogó jelleggel, területenként csoportosítani, másfelől életét és tetteit rövid összefoglalásban felvázolni.

1. Ralph Waldo Emerson írja Goethéről, hogy vannak olyan kiemelkedő egyéniségek a történelemben, akik nagyot alkottak írásaikkal, személyes kisugárzásuk jelentősége azonban ezt is messze meghaladja. – Urbano Navarrete Aragónia terueli tartományának Camarena helységben született 1920. május 25-én. Vallásos szülők gyermekeként a katolikus hitben nevelkedett, majd, amikor a polgárháború tombolása közepette a hitetlenség a keresztények ellen fordította fegyvereit, 1937. június 20-án belépett a Jezsuita Rendbe, elhatározván, hogy a hit fegyvereivel fog Krisztusért harcolni. A noviciátus két évének leteltével először Veruelában tanult klasszikus nyelveket és irodalmat, majd 1943 és 1946 között Barcelónában filozófiai tanulmányokat folytatott, s elnyerte a licenciátusi fokozatot. Miután fiatalabb rendtársait három évig oktatta a klasszikus tudományokra Veruelában, 1953-ban Burgosban teológiai licenciátust szerzett. Innen Rómába küldték kánonjogot tanulni a Pápai Gergely Egyetemre, ahol stúdiumai végeztével doktori címre tett szert.

2. A kánonjogot az 1958/59-i tanévtől kezdve azon a karon, amelyen ő maga is tanulta, több mint harminc éven át oktatta folyamatosan. 1990-ben nyugdíjba vonult, nem sokkal később azonban visszahívták az egyetemi katedrára, s így néhány évet ismét a tanításnak szentelt. Saját karán háromszor választották meg dékánnak, 1980-tól pedig hat éven keresztül a Pápai Gergely Egyetem rektorának tisztségét töltötte be, amely hivatalban Carlo Maria Martini utóda volt.

3. Miután Navarrete atya tudós munkássága az Apostoli Szék előtt sem maradhatott rejtve, szakértőnek hívták meg a Római Kúria számos kormányser-

vébe, így pl. a Hittani Kongregációba, az Istentiszteleti és Szentségi Kongregációba, az Apostoli Szignatúra Legfőbb Bíróságára és a Keresztény Egység Pápai Tanácsába. A kánonjog művelése tekintetében külön is megemlíthető az „Egyházi Törvénykönyvet” Felülvizsgáló Bizottság, amelynek ő 1976-tól kezdve volt szakértője, s e minőségében igen sokat munkálkodott az 1983-ban kihirdetett latin kódex rendszerének és szövegének kidolgozásán. Legnagyobb jelentőségűnek mondható megjegyzései a házasság legalapvetőbb kérdéseire vonatkoztak, mivel tudományos műveiben is elsősorban ezek kifejtését és megoldását vállalta magára.

4. Navarrete atya kánonjogi munkássága legnagyobb részt a szentségi feyelem kérdéskörébe esik, hiszen a Gergely Egyetemen is e jogterület tanára volt. Ebben a körben a keresztység és a bűnbánat szentségein kívül, amelyekről sokat írt, leginkább az egész házasságjoggal kapcsolatos kutatási eredményei emelkednek ki. Alig van ugyanis e területnek olyan része, amelyet oktatómunkája során ne világított volna meg akár előadások tartásával, akár tanulmányok publikálásával, akár szakdolgozatok szokásos témavezetői tisztének ellátásával. Az általa tárgyalt házasságjogi kérdések főbb pontjai a következők:

- a természet szerint elegendő, jogilag azonban hatástalan beleegyezés kérdése, amellyel kapcsolatban bebizonyította, hogy az annak révén létrejött házasságokat az Egyház orvosolhatja gyökeresen;

- az ún. *privilegium Petrinum*, amely fogalom értelmetlenségének kimutatásával világossá tette, hogy a nem szentségi házasságok a hit javára az Egyházban rendes úton bonthatók fel;

- a szentségi és elhált házasság felbonthatatlanságának kérdése, amelyet az alapfogalmak megvilágításával buzgón és eredményesen vett védelmébe;

- a házassági szerződés megállapodás-jellegének kérdése, amelynek kifejtése során a modern jogi romanisztika kánoni alapelveknek is megfelelő álláspontját követte;

- a szerződés és a szentség fogalmának elválaszthatatlan volta: ezt a II. Vatikáni Zsinat óta oly sokat tárgyalt alapelvet számos és sokféle nézőpontból vizsgálta meg és vette védelmébe;

- a házasság elhálása és az impotencia akadályai, amelyek fogalmi meghatározásában és kimunkálásában tudományos álláspontját igen jelentősnek tartják;

- a vegyes házasságoknak a keresztény egység előmozdítása szempontjából igen fontos kérdésköre, amelyet ő mind történetileg, mind dogmatikailag megvizsgált s amelyben a megoldási lehetőségek útjait nyitotta meg;

- végül a házastársi szeretet és életközösség kérdése, amely témák szakirodalmát Navarrete atya írásaiban következetes fogalmi tisztaságával tette gazdagabbá.

5. A házasságjogi témák területeinek felsorolása után, amelyekben Urbano Navarrete igen sok kitűnő munkát alkotott, néhány szót kell szólnunk tetteiről is. Nemcsak a Római Kúriának volt ugyanis szakértője, hanem a Jezsuita Rend Generális Kúriájának is, amellyel a szerzetesrendek igencsak válságos korszakában az Apostoli Szentszék részéről a kapcsolatot gondosan igyekezett megerősíteni és szorosabbra fűzni. Ám az egész Egyházon túl, amelynek jogrendjét

kitűnően művelte, valamint rendtársain kívül, akiknek napjai megmaradt részét szentelte, a magunk részéről is sokat köszönhetünk neki, akiket az utóbbi évtizedekben Magyarországról az Örök Városba küldtek kánonjogot tanulni. Navarrete atya a 70-es évektől kezdve Esztergomban is szervezett és vezetett teológiai és kánonjogi kurzusokat az összes magyar egyházi bíró számára, amivel nagyban hozzájárult a magyar Egyháznak és teológiának az egyetemes Egyháztól és teológiától való elszigeteltsége feloldásához. Amikor pedig a magyar állam a budapesti Hittudományi Kar első akkreditációjához nemzetközi bizottságot akart összeállítani, ennek elnökeként jelentős mértékben segítette elő teológiai oktatásunk állami elismerését. Hogy végül is mekkora termést hozott közöttünk az ő kánonjogi vetése, e tudományterület Magyarországon most újjászületett tanulmányai mutatják meg, amelyekről Intézetünk is példát szolgáltat. – Én pedig személy szerint e dicsérő beszéd végéhez közeledve mely szavakkal is méltathatnám Urbano Navarrete kivételes emberi tulajdonságait, aki jogász édesapám korai elvesztése után az ő személyében atyai jogtudósra leltem. Megvallom: miután a Pápai Gergely Egyetem tanárainak sorába kerültem, az ő vezetése alatt tanultam meg, hogy mit jelent a katolikus egyetem s hogy mennyi munkát tesz szükségessé az irányítása. Az efféle munkák azonban Navarrete atyát sohasem fárasztották s nem fárasztják ezután sem, amint azt A „*Házassági perek instrukciójának*” tervezete is világossá teszi, amely nemrég az ő társszerzői közreműködésével készült el, valamint az a tény is jelzi, hogy a *Periodica de re canonica* című folyóiratnak mind a mai napig szerkesztője.

Ezek után nem kisebb öröm az én számomra, mint amekkora megtiszteltetés Egyetemünk részére, hogy Főtisztelendő Urbano Navarrete atyát, a kánonjogtudomány nemzetközi híró professzorát a Pázmány Péter Katolikus Egyetem díszdoktorává avathatom.